

משימה 4.2 – השפעות הדדיות – מה משפיע ועל מי?

4.2.1 – חלק א – כיצד אזור תעסוקה השפיע על הסביבה?

מס' שאלה	דרגת קושי	הישגים צפויים	תשובות נכונות צפויות	תשובות תלמידים		ציון
				תשובות נכונות	תשובות שגויות	
א1	קלה	איתור פרטים בטקסט.	אזור התעסוקה הוקם בין שני יישובים (בין היישובים נאות חיים ונווה טל).			ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
ב1	לא נוסח בנוסח זה	מתן הסבר והבעת דעה ביחס למיקום אזור התעסוקה – שיקולי דעת בבחירת המקום, על בסיס ידע קודם שנלמד.	אזור התעסוקה הוקם דווקא שם כי היה שטח שניתן היה להמירו או לנצלו למטרה הזו; הקמת האזור בין שני יישובים מאפשרת נגישות למקום תעסוקה מכל הסביבה; יתרונות לגודל בתפעול.	"כי זה קרוב לשני היישובים וזה מעסיק הרבה אנשים משני היישובים." "כי שם היה מקום רחב ואפשר לפרנס שם"; "יש שם מרחב גדול ויותר זול"; "בעלי מקצוע שונים יכולים לעבוד שם".	"בשביל ששני היישובים יוכלו לעבוד ביחד"; "כי שם יש מפעלי אלק, חב' תכנה וכו'"; "כי אלה יישובים מיוחדים".	ענו נכון (נגישות ו/או מיקום) – 2 נק' ענו תשובה מרומזת בנוגע לנגישות ו/או למיקום – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
2 א,ב,ג	קשה קשה קשה	קישור בין רשימת בעלי המקצוע לבין הרשימה המופיעה בקטע, הכוללת את סוג מקומות העבודה באזור התעסוקה, על בסיס ידע קודם שנלמד.	דוגמאות לבעלי מקצוע שיוכלו לעבוד באזור התעסוקה: מלצר/ית – מסעדה חוקר/ת – מכוני מחקר או מפעל אלקטרוניקה מתדלק/ת – תחנת דלק מתכנת/ת – אלקטרוניקה, חברת תוכנה אנשי ניקיון – באחד ממבני אזור התעסוקה, בכולם או מחוץ להם מזכיר/ה – משרדים של חברות שונות		"מזכירה בבית ספר, רופא בבית חולים"; "טייס – יוכל לקחת את האנשים לאזור התעסוקה".	כתבו את בעל המקצוע ואת מקום העבודה בהתאמה – 2 נק' כתבו בעל מקצוע אך לא שייכו למקום העבודה על פי הטקסט, לא ענו – 0 נק' סה"כ 6 נק'
א3	בינונית	איתור חברות עתירות הון אנושי מתוך הטקסט, על בסיס הבנת המושג "עתירי הון אנושי" (אבן יסוד).	החברות עתירות ההון האנושי הן: משרדי תכנון הנדסי, חברות תוכנה, מכוני מחקר, מעבדות מחקר.			כתבו 2-3 חברות – 2 נק' כתבו חברה אחת – 1 נק' טעו, כתבו עודפות, לא ענו – 0 נק'
ב3	שאלה חדשה	מתן דוגמה על בסיס ידע שנלמד בנושא.	כל דוגמה רלבנטית מאזור המגורים, מהסביבה או מהמדינה (שם כללי או פרטני): מפעלי תרופות, מפעלי תוכנה וחומרה, מעבדות טכנולוגיה, כמו למשל: אלביט, אינטל, תנובה.			כתבו דוגמה נכונה – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'

4.2.1 – חלק א – כיצד אזור תעסוקה השפיע על הסביבה? (המשך)

מס' שאלה	דרגת קושי	הישגים צפויים	תשובות נכונות צפויות	תשובות תלמידים	ציון
4	בינונית	הבעת דעה מנומקת שנבנתה על בסיס המידע שהופק מהטקסט ומהבניית ידע במשימת המבחן כחלק מראייה רב כיוונית (היבט חיובי).	המרוצים מאזור התעסוקה הם: הרשויות המקומיות של שני היישובים, אנשים העובדים שם ואנשים הנהנים מהשירותים הניתנים במקום. הסיבות: נגישות ונוחות, מקורות פרנסה, הכנסות ממיסים, שיפור איכות החיים.	"התיירים, כי יש חנויות טובות".	ענו נכון בהתייחסות לשלושת מרכיבי השאלה (הגורם המרוצה ו-2 נימוקים) - 2 נק' ענו נכון בהתייחסות ל-2 מרכיבים - 1 נק' טעו, כתבו רק מי מרוצה, כתבו רק נימוק אחד, לא ענו - 0 נק'
5א	קלה	זיהוי והגדרת הבעיה על פי הטקסט על בסיס הבנת המושג "בעיה".	הבעיות שנוצרו בגלל הקמת אזור התעסוקה הן: עומס תחבורה; פקקים בשעות הבוקר ואחה"צ במרכזי היישובים.	"פקק המוני הגורם גם לאנשים שאינם עובדים במפעל לא להגיע בזמן לעבודה".	ענו נכון - 2 נק' טעו, לא ענו - 0 נק'
5ב	בינונית	הערכת ההשלכות של עומס התחבורה והפקקים על איכות החיים, על בסיס ידע קודם שנלמד.	ההשפעות על איכות החיים: זיהום אוויר ורעש; בזבוז זמן בפקקים; עיכובים בהגעה למקום העבודה או לכל מקום אחר; ירידה ברמת הבטיחות בדרכים.	"יש הרבה פקקים, הכבישים עמוסים וזה מפריע לזרימת התנועה ולכן האנשים ביישובים מאחרים לעבודה"; "מעצבן אנשים לקום כל בוקר ולשמוע צפצופים של מכוניות וגם פקקים ואי אפשר לחצות את הכביש בבוקר"; "הרבה אנשים שומעים המון מכוניות ויש הרבה רעש וצפירות וזיהום אוויר".	כתבו שני דברים - 2 נק' כתבו דבר אחד - 1 נק' טעו, לא ענו - 0 נק'

4.2.1 – חלק א – כיצד אזור תעסוקה השפיע על הסביבה? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
		<p>"לכבוד מר ראש העירייה בני כץ אדוני הנכבד בני כץ, אנו שמחים מאוד על החלטתך שיהיה אזור תעסוקה. אנו נהנים ממנו מאוד והוא גם מקל עלינו בנסיעה ארוכה. אך יש בעיה אשר מפריעה לנו מאוד: כל בוקר אנו שומעים צפזופים של מכוניות, וגם עד שאנו מגיעים לעבודה זה לוקח המון זמן בגלל פקקים בכביש. היינו שמחים אם היית מחליט לבנות עוד כבישים המובילים אל אזור התעסוקה. בכבוד רב, תושבי נאות חיים"</p>		<p>כתיבת מכתב רשמי בפורמט נתון תוך התייחסות לפרטים בטקסט וקישורים לבעיות שהוזכרו בשאלה 5. התייחסות להיבט השלילי כחלק מראייה רב כיוונית.</p>		6
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			<p>הנמען: רשות מקומית (ראש העיר/עירייה), גורמים אחראיים באזור התעסוקה, גורמים אחרים שביכולתם להשפיע.</p>	<p>ציון הנמען - קישור בין האירוע המתואר לידע קודם על תפקיד הרשות המקומית.</p>	בינונית	6א
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			<p>דוגמאות לנימוקים ולהסברים לתלונות התושבים: הרבה מכוניות נוסעות ביישוב; יש פקקים ביישובים בבוקר ובערב; זה מפריע לתושבים להגיע ממקום למקום; האוויר מזוהם בשל ריבוי המכוניות; הרעש הנגרם מהמכוניות הנוסעות מפריע לאיכות החיים.</p>	<p>העלאת נימוקים והסברים לתלונות התושבים, בגוף המכתב.</p>	קלה	6ב
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			<p>דוגמאות להצעות לפתרון הבעיה: הסדרת התנועה (שוטר תנועה, רמזורים), סלילת כביש עוקף, הגדלת תדירות התחבורה הציבורית, בניית קירות אקוסטיים.</p>	<p>הצעה לפתרון הבעיה בגוף המכתב.</p>	קשה	6ג

4.2.1 – חלק א – כיצד אזור תעסוקה השפיע על הסביבה? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה סתמית, לא קשרו בין הגורם לבעיה לגורם המטפל – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"ראש העיר: כי הוא זה שיכול לשנות את מה שקורה"; "אגף התחבורה: כי זאת בעיית תנועה ותחבורה". 1 נק': "בגלל שהם יכולים לפתור את הבעיה"; כי אולי יש להם רעיון לפרויקטים".	הפנייה היא דווקא לנמענים אלה כי: הרשות המקומית היא האחראית על התכנון ביישוב, על מתן שירות לתושבים, על דאגה לאיכות החיים ביישוב. גורמים אחראיים באזור התעסוקה: אזור התעסוקה הוא זה הגורם לבעיות, והם אלה היכולים לכוון את הנעשה באזור ובסמכותם לשנות דברים.	הנמקה על בסיס ידע קודם לגבי תפקוד ואחריות הרשות המקומית ו/או גופים אחרים רלבנטיים.	בינונית	76
ענו נכון על 2 שינויים – 2 נק' ענו נכון על שינוי אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"בנו אזור תעסוקה, הכביש המחבר בין שני היישובים גורם לעומס תנועה"; "השינוי הראשון הוא הרע – נוצרו פקקים ותאונות בגלל זה, השינוי השני הוא הטוב – שמצאו להם עבודה".	השינויים שהתרחשו בסביבת שני היישובים בעקבות הקמת אזור התעסוקה: קיים מקום עבודה לאנשים משני היישובים; עומס תחבורה ופקקי תנועה; שינוי באיכות האוויר; שינוי בתחומי תעסוקה.	סיכום והכללה לגבי סך השינויים שחלו בסביבה – על בסיס הטקסט, הבנת המושג שינוי, והבניית הידע.	בינונית	7
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה חלקית, ציינו רק בעיה או רק פתרון – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"הפיתרון הינו העבודה הקרובה לבית, אבל הפיתרון גרם לבעיה אחרת – הפקקים בשעות הבוקר ובצהריים"; "פתרון בעיית האבטלה יצר בעיה אחרת: פקקים, אוויר מזוהם".	הבעיות שנפתרו על ידי הקמת אזור התעסוקה: חוסר תעסוקה/ אבטלה והעדר מקומות עבודה עתידי ידע. הבעיות שנוצרו בגלל הקמת אזור התעסוקה: עומס תחבורה, פקקים בשעות הבוקר ואחה"צ במרכזי היישובים.	קישור בין הסיבות/הבעיות שהביאו להקמת אזור התעסוקה לבין הבעיות שנוצרו בעקבות ההקמה, על בסיס הבנת הקשרים וידע שהובנה.	שאלה חדשה	8א
ענו נכון – 2 נק' התייחסו רק לחלק מהרעיון – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"סללו כביש מהיר, הנהגים נוסעים מהר, מעל 100 קמ"ש, וזה גורם לתאונות דרכים"; "בית הספר שלנו ישן והיו בו מגרשי כדורגל וקלאס. לא מזמן שיפצו אותם וגרמו לו להיראות יפה, אך כיסו את כל שטח מגרשי הקלאס".	דוגמה קונקרטית מהיישוב שמדגימה את הרעיון כגון: בניית שכונות חדשות.	הבאת דוגמה מהסביבה הקרובה המלמדת על הבנת המשפט והרעיון, על בסיס ידע קודם שנלמד.	קשה	8ב

4.2.2 – חלק ב – מה השתנה עם פתיחת מרכז הקניות ועל מי זה השפיע?

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון על 2 דברים – 2 נק' ענו נכון דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"מרכז הקניות הוקם ביישוב כפרי".		מרכז הקניות הוקם באזור שהיה בעבר כפרי, ליד כביש בין-עירוני, מחוץ ליישובים.	איתור פרטים בטקסט.	קלה	1א
ענו נכון על 2 סיבות – 2 נק' ענו נכון על סיבה אחת או באופן מרומז – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"כי היה כפר רגוע ושקט, ואנשים שהיו פעם כפריים יוכלו ליהנות ממרכז הקניות".	"יש הרבה מקום לבנות, ותושבים רבים יבואו לקנות". 1 נק' : "כי המרכז נמצא ליד כביש בין עירוני בין היישובים".	הסיבות להקמת מרכז הקניות בעקבות שינוי הייעוד של אזור שבעבר היה כפרי – שטח חקלאי: האזור נמצא ליד כביש בין-עירוני, ומאפשר נגישות לאנשים רבים; האזור נמצא בקרבת כמה יישובים וזה מהווה פוטנציאל כלכלי; האזור נמצא מחוץ ליישובים ולא יהווה גורם מפריע (רעש וכד').	העלאת שיקולי דעת לגבי המיקום על בסיס ידע קודם שנלמד והבנת הארגון המרחבי של הסביבה.	קשה	1ב
כתבו 3-4 דברים – 2 נק' כתבו 2-1 דברים – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			במרכז הקניות יש חנויות של רשתות גדולות, חנויות קטנות, מסעדות, בתי קולנוע ומשחקיות לילדים.	איתור פרטים בטקסט.	קלה	2א
ענו נכון – 2 נק' ענו בהתייחסות סובייקטיבית או תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			הדברים האלה נמצאים במרכז קניות אחד כדי לענות על מגוון צרכים של הבאים למרכז הקניות בתחום הצריכה ובתחום הבילוי בשעות הפנאי, וכדי למשוך קונים.	העלאת הסיבתיות על בסיס ידע קודם שנלמד בעניין תמהילים של מרכזי קניות ודפוסי צריכה.	חדש	2ב
כתבו את בעל המקצוע ואת מקום העבודה בהתאמה – 2 נק' כתבו בעל מקצוע אך לא שייכו למקום העבודה על פי הטקסט/ לא ענו – 0 נק' סה"כ 6 נק'	"מגדלי פרחים בחנות פרחים, רופא במרפאה".		דוגמאות לבעלי המקצוע שיכולים לעבוד במרכז הקניות: מלצר/ית – במסעדות מנהל/ת חנות – ברשתות ובחנויות מוכר/ת – בכל סוגי החנויות קופא/ית – בחנויות, במסעדות ובמשחקיות אנשי ביטחון – בכל מקום במרכז הקניות סדרן/ית – בבתי הקולנוע.	קישור בין רשימת בעלי המקצוע שבשאלה לבין השירותים והרכיבים המצויים במרכז הקניות החדש.	ממוצע 3 הסעיפים: קל	3 א, ב, ג

4.2.2 – חלק ב – מה השתנה עם פתיחת מרכז הקניות ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון על שני הסעיפים בהתאמה – 2 נק' ענו נכון רק על סעיף אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"יש הרבה תנועה ויש הרבה אנשים וקונים רק בחנות הזאת, כמעט ואין חנייה מרוב מכוניות – שינוי כלכלי"; "הרבה אנשים הלכו ממרכז הקניות הישן למרכז הקניות החדש – שינוי תרבותי".	"אזור כפרי הפך לאזור עם קניון, שזה בעצם אזור עם הרבה רעש – שינוי מרחבי"; "כבר לא היה אזור כפרי כי בנו עליו את החנויות – שינוי מרחבי".	השינוי הוא במהות אזור התפקוד: מעבר מאזור חקלאי/כפרי לאזור מסחר ובילוי (או מרכז קניות). סוג השינוי – מרחבי.	קישור בין המתואר בטקסט לידע קודם שנלמד ושנרכש בהקשר למושגים "שינוי" ו"אזור תפקוד". הכללה ביחס לסוג השינוי שהתרחש.	קשה	א4
ענו נכון על שני הסעיפים בהתאמה – 2 נק' ענו נכון רק על סעיף אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"בתי קולנוע, חנויות קטנות וגדולות, מסעדות – שינוי מרחבי"; "זה היה כפר ערבי ועכשיו זה חנויות – שינוי מרחבי".	שינוי כלכלי: "יש הרבה יותר קניות, חנויות אחרות פשטו את הרגל כי הולכים לקנות במרכז הקניות"; "אנשים כבר לא קונים מהחנויות, הם קונים עכשיו מאזור הקניות – שינוי כלכלי". שינוי חברתי-תרבותי: "הפעילויות בקניון נמשכות עד חצות".	שינויים בתחום הקניות והצריכה: מעבר מרכישת מוצרים שונים בחנויות קטנות במרכזי הערים לרכישה במרכזי קניות שיש בהם מגוון חנויות גדולות וקטנות; פחות אנשים מגיעים למרכז העיר לערוך את קניותיהם; קניות הפכו לסוג של בילוי. סוג השינוי – כלכלי/ חברתי/ תרבותי.	קישור בין המתואר בטקסט לידע קודם שנלמד ושנרכש בהקשר למושגים "שינוי" ו"קניות וצריכה". הכללה ביחס לסוג השינוי שהתרחש.	בינונית	ב4
ענו נכון על שני הסעיפים בהתאמה – 2 נק' ענו נכון רק על סעיף אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"הכפר לא היה מפורסם, אז החליטו לפרנס את המקום הקטן הזה – שינוי חברתי".	שינוי כלכלי: "האנשים של החנויות הקטנות הפסיקו להרוויח כסף ולכן היו צריכים לסגור את החנויות או למכור אותן"; "בעלי החנויות האחרות איבדו את הפרנסה ואין להם כסף".	שינויים בתחום הפרנסה – נוספו מקומות תעסוקה ומקורות פרנסה לעסקים החדשים; התמעטו ההכנסות של בעלי החנויות במרכז העיר. סוג השינוי – כלכלי.	קישור בין המתואר בטקסט לידע קודם שנלמד ושנרכש בהקשר למושגים "שינוי" ו"פרנסה". הכללה ביחס לסוג השינוי שהתרחש.	בינונית	ג4

4.2.2 – חלק ב – מה השתנה עם פתיחת מרכז הקניות ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה מרומזת – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"הם התארגנו כדי לקנות חנות".	"הסוחרים התארגנו בגלל שכבר לא באו לקנות אצלם, אז הם פנו לעירייה שתעזור להם"; "כדי לשפר את מצב הפרנסה".	הסוחרים התארגנו כי מצבם הכלכלי הורע, וכקבוצה הם יוכלו להשפיע ולהשיג הישגים טובים יותר; הכנסות הסוחרים פחתו עם הקמת מרכז הקניות והם מחפשים דרך לשיפור המצב.	הקשה מתוך פרטים בקטע הראשון ובקטע המתפתח וקישור ליתרון שבהתארגנות קבוצת אנשים לקידום עניינם, ובחינת היתרון שבכך כחלק מראייה רב כיוונית.	חדש בחלקו	5א
הגדירו נכון זכות אחת – 2 נק' תארו את הזכות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"הם שמרו את זכות האזרחות"; "יש להם זכות לשמור על הזכות שלהם".	"הם שמרו על זכותם לפרנסה, כדי לפרנס את עצמם ואת משפחתם"; "על הזכות לכתוב מכתב תלונה ופתרון ועל זכות ההתארגנות"; "על זכות ההתפרנסות בכבוד".	הם מימשו את זכותם לחופש ההתארגנות, וזכותם להתפרנס בכבוד.	הקשה מתוך הפרטים הנ"ל (5א) וקישורם לזכות היסוד – זכות ההתארגנות ו/או הזכות לכבוד – והגדרת הזכות בשמה.	קשה	5ב
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"כדי שיעשה את השיפוצים".	"הסוחרים פנו דווקא לראש העיר כי הוא קובע בעיר ולכן הוא יוכל לעזור להם"; "כי ראש העיר הוא המחליט מה יהיה ואיפה. אם הוא ירצה הוא יסייע בהצלת המצב".	הסוחרים פנו דווקא לראש העיר כי תפקידו לנהל את העיר ולדאוג לרווחת כל התושבים; בסמכותו להפעיל גורמים שונים ברשות המקומית שיכולים לסייע לקידום פתרון הבעיה, ולהקצות אמצעים לפתרון הבעיה.	קישור בין האירוע לידע קודם שנלמד על תפקוד וסמכויות הרשות המקומית.	בינונית	6

4.2.2 – חלק ב – מה השתנה עם פתיחת מרכז הקניות ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ללא ציינון				בחירת אלטרנטיבה מתוך ההצעות.		א7
כתבו יתרון אחד לפחות בהתאמה לבחירה – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		<p>הפקת אירועים: "היתרונות שאנשים יעברו, יהיו צמאים או רעבים או ירצו לקנות לילדים שלהם משהו, הם יכנסו רגע לחנות אחת ויאכלו, ישנו, יקנו ויסתובבו".</p> <p>הרחבת שעות הפעילות: "לקונים יהיה יותר זמן לקנות, והסוחרים ירוויחו יותר כסף".</p> <p>הפחתת מיסי ארנונה: "הסוחרים לא יצטרכו לשלם הרבה לעירייה".</p>	<p>יתרונות בכל אחת מההצעות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● הפחתת מיסים: לסוחרים – פחות הוצאות. ● הרחבת שעות הפעילות: לעירייה ולתושבים: משך זמן ארוך יותר לקניות, יותר אנשים יגיעו למרכז העיר, הגברת הפעילות העירונית; לסוחרים – יותר קונים. ● הפקת אירועים: לעירייה – יותר אנשים יבוא למרכז העיר והיא תהיה שוקקת חיים. לסוחרים – יותר אנשים יגיעו למרכז העיר ויערכו שם את קניותיהם. לתושבי העיר – יתווסף אתר בילוי. ● הקמת מדרחוב: לעירייה ולתושבים – שיפור חזות העיר, מתן רווחה לתושבים, הקטנת עומס התחבורה במרכז העיר. לסוחרים – הכנסותיהם יגדלו. 	<p>התייחסות רב כיוונית להצעה שבחרו (יתרונות) על בסיס ידע קודם שנלמד בנושאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. שינויים והשפעותיהם 2. תפקיד הרשות המקומית. 	בינונית	ב7
כתבו חיסרון אחד לפחות – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		<p>הקמת מדרחוב: "אנשים ילכלכו את המדרחוב וזה לא יהיה נעים"</p> <p>הפקת אירועים: "האירועים עולים הרבה כסף ולא בטוח שאנשים יבואו".</p> <p>הרחבת שעות הפעילות: "הסוחרים יצטרכו לספק יותר סחורה והם ירוויחו פחות".</p> <p>הפחתת מיסי ארנונה: "יהיה פחות כסף לעירייה".</p>	<p>חסרונות בכל אחת מההצעות:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● הפחתת מיסים: לעירייה – פחות כסף מגביית המיסים. ● הרחבת שעות הפעילות: לסוחרים – יותר שעות עבודה. לעירייה – יותר שעות פיקוח ומתן שירותים עירוניים. ● הפקת אירועים: לעירייה – קשיי ארגון ואבטחה, לכלוך. לתושבים שבסביבה – רעש. ● הקמת מדרחוב: לעירייה ולתושבים – לא תהיה נגישות לכלי רכב פרטיים; התכנון והביצוע יארך זמן רב; השקעה מיידית והרווחים בטווח הארוך. 	<p>התייחסות רב כיוונית להצעה שבחרו (חסרונות) על בסיס ידע קודם שנלמד בנושאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. שינויים והשפעותיהם 2. תפקיד הרשות המקומית. 	קשה	ג 7

4.2.2 – חלק ב – מה השתנה עם פתיחת מרכז הקניות ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
<p>תוכן: כתבו טיעונים הולמים להצעה הנבחרת ולהצעות האחרות (גם בהכללה) – 2 נק' כתבו חלקית את הטיעונים – 1 נק' מבנה: השלימו פרטים בפורמט הנתון וברובד לשוני מתאים – 2 נק' השלימו חלקית את הפורמט הנתון – 1 נק' (ביחס לכל אחד מהם) טעו, לא ענו – 0 נק'</p> <p>סה"כ על כתיבת המכתב - 4 נק'</p>		<p>25.12.05 אל: בעלי העסקים בעיר הנדון: אי תמיכה בהצעות האחרות בעלי העסקים, שלום רב אני רוצה להביע את דעתי בכך שלא בחרתי באחת מהאפשרויות הבאות: הפחתת מיסים – לא יעזור לכם להשיב את הכסף; אפשרות להרחיב את שעות הפעילות – לא כל האנשים יסכימו לעבוד מהבוקר עד הערב; הקמת מדרחוב – אם מדובר בקניות, אנשים יעשו הכל, אפילו ללכת ברגל. ההצעה הטובה ביותר היא לעשות שעות פעילות במרכז העיר. כך האנשים יבואו גם אל החנויות שבמרכז העיר. בכבוד רב, ראש העיר</p>	<p>המכתב צריך להיכתב בזיקה להצעה המועדפת על ידי התלמיד ולהדגיש יתרונות לגבי בחירתו וחסרונות של ההצעות האחרות, כפי שהועלו במחווך לתשובות הרצויות בשאלה 7. יש לשים לב לאופן הניסוח/הסגנון כי מדובר במכתב רשמי. מבנה המכתב כבר נתון.</p>	<p>כתיבת מכתב בפורמט נתון תוך התייחסות להצעה המועדפת שברו ומתן הנמקות לאי בחירת ההצעות האחרות – ראייה רב כיוונית.</p>	<p>תוכן: בינונית</p> <p>מבנה: בינונית</p>	8
<p>ענו נכון – 2 נק' ענו בצורה כללית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'</p>		<p>"תופעה זו מתרחשת כדי שיהיה לנו איפה לבלות ולהעביר את הזמן, במקום לנסוע למקומות רחוקים".</p>	<p>תופעת הקמת מרכזי הקניות מתרחשת בגלל שינוי בהרגלי הצריכה והבילוי בשעות הפנאי. מרכזי הקניות והקניונים נותנים מענה לצורך זה כי ניתן למצוא מוצרים ושירותים רבים באותו מרחב. (תופעה – התרחשות או עובדה קבועה או משתנה שיש לה ביטוי במרחב. מרכז קניות הוא תופעה, כי הקמתו אינה דבר חד פעמי; יש מרכזי קניות רבים ברחבי הארץ ומספרם הולך וגדל).</p>	<p>הכללה וקישור בין שני מושגים ורעיונות שנלמדו והובנו במשימה: 1. תופעה 2. מבנה ותפקוד של מרכז קניות.</p>	<p>קשה</p>	9

4.2.3 – חלק ג – מה קרה למים בנחל ועל מי זה השפיע?

מס' שאלה	דרגת קושי	הישגים צפויים	תשובות נכונות צפויות	תשובות תלמידים		צינון
				תשובות נכונות	תשובות שגויות	
1	בינונית	איתור פרטים בטקסט בזיקה להבנת המושג – סוג יישוב.	סוגי היישוב עליהם מסופר הם: יישובים חקלאיים ויישובים עירוניים.			ענו נכון על 2 צורות היישוב – 2 נק' ענו נכון על צורת יישוב אחת או הוסיפו צורת יישוב שגויה – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
2	קלה	איתור פרטים בטקסט.	הרפת שייכת ליישוב החקלאי / לאחד היישובים החקלאיים (לנווה אורן).	"הרפת שייכת לפרות".		ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה חלקית (ליישוב) – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
3א	קשה	איתור פרטים בטקסט, ומתן פירוש.	ברפת מייצרים חלב (מתקבל גם: ייצור בשר בקר); נוצרים בה זבל ושפכים.			ענו נכון על שני דברים – 2 נק' ענו על דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
3ב	קלה	קישור בין המושג שנלמד - "גורם ייצור" - לפרטים בטקסט.	גורם הייצור הן הפרות (מתקבל גם: החקלאי/הרפתן).	"גורם הייצור ברפת היא הפרה והחקלאים".	"היישוב עצמו"; "גורם הייצור הוא הזבוב".	ענו נכון – 2 נק' ענו נכון אך כתבו עודפות שגויה – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
3ג	בינונית	הנמקה על בסיס ידע בתחום הכלכלה (תעסוקה וצריכה) – הרפת כענף כלכלי.	הרפת היא ענף כלכלי כי היא מקור פרנסה ועבודה ליישוב החקלאי; את התוצרים (חלב / זבל / בשר) משווקים ומקבלים כסף תמורתם.	"ברפת יש פרות, הפרות מייצרות חלב, את החלב מוכרים ומקבלים כסף"; "ברפת מייצרים חלב ואת החלב מוכרים ומרווחים כסף וכך זה ענף כלכלי".	"כי היא גדולה"; "כי כל מי שרוצה יכול לבוא אליה".	ענו נכון (מתפרנסים מייצור חלב ומשיווקו) – 2 נק' ענו חלקית או השתמשו במילים ללא משמעות כלכלית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'
4	קלה	הבעת דעה מנומקת על בסיס הטקסט – ראייה רב-כיוונית מנקודת מבט חיובית.	תושבי היישוב החקלאי מרוצים מקיום הרפת כי היא מהווה מקור פרנסה ומשמשת גם לצורכיהם הפרטיים; חברות לייצור מוצרי חלב כי יש להם חומר גלם לייצור מוצרי חלב; אנשים הקונים חלב ומוצריו.	"אנשי המקום כי זה נותן כסף וכי יש להם הרבה מוצרי חלב"; "כל האנשים כי כולם שותים חלב ויש הרבה דברים שעשויים מחלב, וחלב הוא בריא ויש בו סידן"; "אנשי היישוב החקלאי כי בזכות הרפת הם מקבלים כסף, לבעל הרפת יש חלב בחינם".	"היישוב החקלאי כי גם אם אין מים עם חלב אפשר להשקות את העציצים, והעובדים ברפת כי יש להם חלב לקפה".	ענו נכון והסבירו – 2 נק' ענו תשובה חלקית או עודפות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'

4.2.3 – חלק ג – מה קרה למים בנחל ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"לוקחים במשאית גדולה ושופכים בשדה".		אנשי היישוב החקלאי מזרימים את הפסולת והזבל לנחל השייך לכולם.	איתור פרטים בטקסט.	קלה	א5
ציינו את הבעיה ופירטו אותה – 2 נק' הגדירו את הבעיה או פירטו אותה – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		1 נק': דוגמאות לתיאור: "המים נעצרו וכל הכלוך עושה ריח מסריח וזה לא נעים לחיות, גם בני האדם לא יכולים וגם החיות"; "הרבה זבובים באזור מזהמים את הסביבה והורסים מקור מים".	הבעיות הנוצרות בסביבה הן: בעיות הקשורות באיכות חיים: ריח רע, קשוי נשימה, יתושים. בעיות הקשורות בסביבה: זיהום המים, פגיעה בצומח ובחי שבנחל. הפירוט מתוך הטקסט בהתאמה לבעיה שהוגדרה.	הכללה – ציון בעייה על סמך הפרטים בטקסט וידע קודם שנלמד, ותיאור הבעיה על סמך ארגון המידע שבטקסט.	לא נוסה בנוסח זה	ב5
ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה המרמזת על אחריות/סמכות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"תושבי היישוב פנו דווקא לרשות המקומית כי הם אחראים – כמין עירייה"; "תושבי היישוב העירוני פנו דווקא לרשות המקומית כדי שהרשות המקומית תתלונן ליישובים החקלאיים".	תושבי היישוב העירוני פנו דווקא לרשות המקומית כי חבריה הם נבחרים הציבור, והם אלה המייצגים את התושבים; בסמכות הרשות המקומית ובאחריותה לדאוג לרווחת תושבי היישוב.	קישור בין האירוע לידע קודם שנלמד על תפקיד הרשות המקומית.	בינונית	6
ענו נכון (בעניין הידברות) – 2 נק' ענו תשובה חלקית / כללית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"כי הם, היישוב החקלאי, עשו את הבעיה וקודם כל הם ינסו לפתור את הבעיה, ואם לא – היישוב החקלאי יפעל לבד". 1 נק': "כי הם זיהמו את הנחל".	הרשות המקומית פנתה תחילה למזכירות היישוב החקלאי כי הוא הגורם לבעיה ואולי ניתן יהיה לפתור את הבעיה בהידברות ישירה.	מתן הסבר מנומק לגבי התפקיד של מזכירות היישוב החקלאי ואחריותה לסייע בפתרון הבעיה.	קלה	א7
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, חזרו על הנאמר, לא ענו – 0 נק'		"כי אי אפשר לפתור בעיה כזו כל כך מהר"; "היישוב החקלאי צריך למצוא מקום אחר להשליך את הכלוך והם צריכים למצוא דרך לנקות את הנחל".	נציגי היישוב החקלאי השיבו כי הדבר ייקח עוד זמן כי ההליך של פתרון בעיה אורך זמן רב; כי הם צריכים לבדוק הצעות שונות לפתרון הבעיה; כי חסרים להם משאבים כלכליים.	מתן פירוש לטקסט תוך הבנה שהליך של פתרון בעיה לוקח זמן.	בינונית	ב7

4.2.3 – חלק ג – מה קרה למים בנחל ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' ענו תשובה מרומזת – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"הם אחראים לשמור על סביבתנו נקייה (אבל גם אנחנו)"; "הם אחראים על הסביבה ועל החוקים"; "שיבדקו את המים והזבל שזורדים מהרפת".	הרשות המקומית של רמת איילון פנתה דווקא למשרד לאיכות הסביבה כי תפקידו של המשרד לאיכות הסביבה הוא לטפל ולקדם נושאים הקשורים לאיכות הסביבה, באמצעות פיקוח ובקרה, ייזום חקיקה, וחינוך הציבור.	מתן הסבר, המתבסס על ידע קודם שנלמד, לגבי התפקיד של המשרד לאיכות הסביבה ויכולתו לסייע בפתרון הבעיה וסמכותו לאכוף את החוק בסוגיה הנדונה.	בינונית	א8
ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו או ענו תשובה לא ריאלית – 0 נק'	תשובות קיצוניות ולא מציאותיות: "להפסיק לגדל פרות"; "הפקחית יכולה להרוס את הרפת אם זרימת השפכים למי הנחל תימשך".	"אסור להזרים זוהמה ולכלוך לנחל גם אם זה רק של היישוב הזה כי זה פוגע באיכות הסביבה". "שיש להם קנס על זיהום / יצטרכו לנקות / לפצות את היישובים"; "להגיש תלונה, לפתוח תיק ולהטיל קנס גבוה".	הפקחית תאמר להם כי נגרם זיהום ונזק לסביבה ולאנשים הגרים ליד הנחל ויש למצוא דרך לפתור את הבעיה; תזהיר אותם כי בכוונתה לעקוב אחר הביצוע. הפקחית יכולה להטיל קנס על תושבי היישוב החקלאי; לזמנם לדיון בבית משפט.	הבעת דעה, על בסיס ידע קודם שנלמד, וידע שהובנה, מנקודת מבט סמכותית של בעל תפקיד המייצג את המשרד לאיכות הסביבה.	קלה	ב8
כתבו כותרת המעבירה מסר/רעיון מרכזי – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'	"במורד אפיק – זיהום אוויר".	"חשיפה – בגלל הרפת הנחל הזדהם"; "הרפת והזיהום".	דוגמאות לכותרות לכתבה עיתונאית : היישוב החקלאי מייצר והיישוב העירוני סובל; אי אפשר יותר לסבול; הנחל הפך לבור שופכין של היישוב העירוני.	מיומנויות בחינוך לשוני – כתיבת כותרת לעיתון על פי הקריטריונים ובזיקה לבעיה המתוארת בטקסט המרכזי.	קלה	א9
ענו נכון בהתייחסות לשני מרואיינים המייצגים עמדות שונות – 2 נק' ענו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		" אנשי היישוב החקלאי בגלל שלישוב החקלאי יש את הבעיה והם ידעו לענות על השאלות, והמועצה האזורית כי הם "הראשי" של היישוב ואותם צריך לידע על מה שקורה ביישוב"; " הפקחית כדי שתסביר עד כמה המקרה חריג, ומנהל הרפת כדי שיסביר למה הוא עושה את זה ואם אכפת לו מהתלונות"; " נציגי היישוב החקלאי ונציגי היישוב העירוני כי הם יחד יכולים להגיע לפשרה – האחד אומר למה אסור להפסיק והשני למה צריך"; "את בעל הרפת ואת המתלונן כי זה שני צדדים ותמיד צריך לשמוע את שני הצדדים".	דוגמאות למרואיינים אותם יראיין העיתונאי : החקלאים (מזכירות היישוב החקלאי)/הרפתנים כי הם הגורמים לבעיה; אנשי היישוב העירוני (נציג הרשות המקומית) – כי הם הסובלים מהבעיה; אנשי המשרד לאיכות הסביבה – מכירים את החוק; הפקחית מטעמים – יש בידה ממצאים מהבדיקה בשטח.	איתור הגורמים המרכזיים האמורים לספק דעות ועובדות רלוונטיות לנושא הכתבה – ראייה רב כיוונית, על בסיס ידע קודם שנלמד בנושא ראיון.	בינונית	ב9

4.2.3 – חלק ג – מה קרה למים בנחל ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
כתבו 3 שאלות רלוונטיות – 2 נק' כתבו 1-2 שאלות רלוונטיות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		<p>נציגי היישוב החקלאי: מדוע זורמים כל כך הרבה שפכים מהרפת? למה אתם מזרימים אותם דווקא לנחל הסמוך? למה אינכם קונים מכונה לטיהור שפכים? איך לדעתכם מרגישים אנשי היישוב העירוני? ; מה אתם הייתם עושים במקומם?"</p> <p>המשרד לאיכות הסביבה: "מדוע פניתם לתושבי היישוב החקלאי? מה תעשו אם הם לא יצליחו לפתור את הבעיה? מה דעתכם על מעשיהם של אנשי היישוב החקלאי?"</p>	שאלות רלוונטיות למרואיין שנבחר.	חיבור שאלות רלוונטיות למרואיין שנבחר על בסיס האירוע המרכזי והשתלשלות הדברים.	קלה	ג9
נמקו נכון בהתאם לעמדה שנקטו - 2 נק' כתבו נימוק מרומז – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		<p>כן – "סיבה אחת: בגלל שלמי שיש רפת שיזהר וזה לא יקרה לו, וסיבה שנייה: שיזהרו ממי השפכים המלוכלכים".</p> <p>לא – "זו בעיה של היישובים האלה ולא של כל המדינה"; "קודם צריך לפתור את זה לבד ואחר כך אפשר לצרף את כל המדינה"; "לא – כי אם רוב היישוב מתפרנס מהרפת, אם יש חברה שקונה מהם את החלב, היא תפסיק ולא תהיה להם פרנסה וזה יוציא שם רע למקום".</p>	<p>כן, צריך להביא לידיעת תושבי המדינה כי חשוב שכולם ידעו. יש דברים דומים גם ביישובים אחרים, וכדאי למנוע אותם ולטפל בהם. כדאי להתריע בציבור כדי שלא יתרחשו דברים דומים.</p> <p>לא – כי העניין הוא מקומי ויש דברים יותר חשובים בארץ.</p>	הבעת דעה מנומקת ביחס לעניין ציבורי בנושאים הקשורים לאיכות חיים ואיכות סביבה הנגזרים מהשפעות הדדיות	קלה	ד9

4.2.4 – חלק ד – מה השתנה כשנפתח הכביש המהיר ועל מי זה השפיע?

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
כתבו 2 שינויים לפחות – 2 נק' כתבו שינוי אחד או ביטוי כללי – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"האזור היה חקלאי והפך לכביש מהיר".	השינויים באזור המתואר: נסלל כביש חדש; תושבי היישוב החקלאי צריכים להסתגל לדרכים חלופות כדי להגיע לשדות; אנשים צריכים להתרגל לנסוע בדרך חדשה; סלילת הכביש היא שינוי במרחב; תנועת המכוניות הביאה לשינוי נוסף של רעש וזיהום.	הבנת המושג "שינוי" על בסיס ידע קודם שנלמד, והגדרת השינוי על סמך הסקה מפרטים בטקסט.	בינונית	א1
כתבו 2 דברים לגבי האנשים – 2 נק' כתבו דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק' כתבו 2 דברים לגבי הסביבה – 2 נק' כתבו דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק' סה"כ 4 נק'		השפעה על האנשים: "המוון רעש ובלגן"; "הכביש עזר לאנשים להגיע מהר לעבודה"; "השינוי לא טוב לחקלאים כי קשה להם להגיע לעבודה בגלל הכביש". השפעה על הסביבה: "משפיע על האוויר – מזהם אותו"; "הרסו את הטבע וסללו כביש"; "זיהום אוויר"; "השדות מזוהמים מהמכוניות החולפות".	השפעת השינויים על האנשים : רעש, קשיים של החקלאים להגיע לשדות, פגיעה בפרנסה ובאיכות החיים של החקלאים, הקלה לתושבים הנוסעים למקום עבודתם. השפעת השינויים על הסביבה : זיהום אוויר, פגיעה בצמחייה, פגיעה בטבע כתוצאה מסלילת הכביש.	פרשנות הטקסט והבנת השפעת השינויים על האנשים והסביבה.	קלה	ב1
ענו נכון על 2 דברים – 2 נק' ענו נכו על דבר אחד – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'			הפעולות שתכננו תושבי היישוב החקלאי לבצע הן: לפנות למועצה האזורית ולהתלונן, לעשות הפגנה. אחד התושבים הציע לחסום את תנועת המכוניות בכביש.	איתור פרטים בטקסט.	קלה	א2
כתבו את הזכות בשמה – 2 נק' כתבו את משמעות הזכות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"זכות היסוד היא: להפגין להביע דעה". 1 נק': "זכות היסוד היא הפגנה והתנגדות".	הפעולות מבוססות על הזכויות הבאות: הזכות להתארגנות וחופש הביטוי, הזכות לחיות בכבוד.	קישור בין הפעולות המתוכננות לזכות היסוד על בסיס ידע קודם שנלמד.	קשה	ב2
כתבו 2 נימוקים נכונים – 2 נק' כתבו נימוק אחד נכון – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"הם לא הסכימו כי יענישו אותם וגם זה לא פייר לחסום את הדרך למכוניות אחרות הנוסעות בכביש".	ההצעה לחסימת התנועה לא התקבלה כי היא אינה פותרת את העניין: א. היא התנהגות אלימה ולא חוקית; ב. היא פוגעת באלה הזקוקים לכביש (כולל אנשי היישוב החקלאי); ג. ההפגנה מסוכנת ואינה בטיחותית (הזכות לחיים).	העלאת טיעונים התומכים בהחלטת הרוב השולל התנהגות אלימה, על בסיס ידע קודם שנלמד.	קשה	ג2

4.2.4 – חלק ד – מה השתנה כשנפתח הכביש המהיר ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
<p>בחרו בשלט : ניסחו בקצרה מסר ספציפי – 2 נק' כתבו משפט כללי – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'</p> <p>בחרו בדף הסבר : כתבו בהתאם לקריטריונים – 2 נק' כתבו בצורה כללית או נתנו ביטוי רק לחלק מן הקריטריונים – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'</p>		<p>שלט : "את הכבישים סוגרים, ואת השדות מטפחים"; "אנחנו רוצים להגיע לבית שלנו, אנחנו רוצים את הכביש שלנו בחזרה"; "אנחנו רוצים שקט ואוויר נקי! זכותנו להגיע לשדות שלנו!"; "די לכביש המהיר! זה פוגע בגידולים שלנו ומזהם את הסביבה"; "אחת, שתיים, שלוש, ארבע. הכביש הוא האסון הבא".</p> <p>דף הסבר : "למעצ, הכביש המהיר מפריע לנו לעבוד, זה מזהם את האוויר וזה פוגע לנו בפרנסה. מקווים שתטפלו בבעיה. אנשי היישוב החקלאי"; "עובדי מעצ, אנחנו החקלאים מאחרים לעבודה בגלל שלא סללתם לנו כביש להגיע לשדות, גרמתם שהאוויר שלנו יהיה מזוהם. אנחנו רוצים כביש כדי להגיע לשדות וגם פיצוי. תושבי היישוב החקלאי".</p>	<p>דוגמאות לשלט : העברת מסר ספציפי בקצרה : אתם מגיעים לעבודה ואנחנו לא ; אתם נוסעים ואנחנו סובלים ; החזירו לנו את השקט ואת האוויר הנקי ;</p> <p>דוגמאות לדף הסבר : לידיעת ציבור הנהגים – יצאנו להפגנה כי... אנו מבקשים ש... עזרו לנו כדי שלכולנו יהיה טוב. דף ההסבר צריך לכלול: פירוט סיבות, פירוט דברים, פנייה ישירה, פעלים, מילים טעונות (תכ"ל לחינוך לשוני עמ' 38).</p>	<p>מיקוד המסרים והרעיונות המרכזיים שהובנו וביטויים בשלט או בדף הסבר (משקפים מיומנויות בתחום החינוך הלשוני).</p>	בינונית	3
<p>הציעו פתרון הגיוני ומעשי – 2 נק' הציעו פתרון חלקי/השהייה/ התחמקות – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'</p>	<p>"להרוס את הכביש"; "לסגור את המעבר לכביש ושאר מכונית לא תעבור שם"; "להרחיק את היישוב החקלאי".</p>	<p>"לעשות חומה נגד רעש"; להפוך את הכביש למנהרה"; לעשות כביש משלהם שיוביל לשדות".</p>	<p>כדי לפתור את בעיית היישוב החקלאי אפשר : להקים גשר, מחלף או רמזור במקום ; לבנות קירות אקוסטיים ; לשתול עצים כדי למנוע זיהום אוויר ; להפוך את הכביש לכביש בינעירוני שאינו מהיר.</p>	<p>הצעת פתרונות אלטרנטיביים לבעיה שנוצרה, שיענו על שני היבטים : נגישות לשדות, מניעת רעש ואיכות חיים.</p>	קשה	4
<p>ענו נכון – 2 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'</p>	<p>"אם יהרסו את הכביש, לתושבים תהיה דרך ארוכה".</p>	<p>"פתרו את הבעיה של הגעה ממקום למקום יותר מהר ואז נגרמו בעיות לחקלאים והם לא יכלו להגיע לשדות"; "פתרו בעיה אחת לאנשים שנוסעים לעבודה אך יצרו בעיה אחרת לחקלאים מפני שהמכוניות מזהמות את האוויר ולחקלאים אין איך להגיע לעבודה".</p>	<p>כדי לפתור את בעיית זרימת התנועה בין שני היישובים העירוניים נסלל כביש. פתרון זה יצר בעיות חדשות, בעיקר ליישוב החקלאי, בהקשר לנגישות ואיכות חיים.</p>	<p>הבנת הרעיון המובע במשפט והדגמתו במקרה שמתואר במשימת המבחן על בסיס הידע שנרכש.</p>	קשה	5

4.2.4 – חלק ד – מה השתנה כשנפתח הכביש המהיר ועל מי זה השפיע? (המשך)

ציינון	תשובות תלמידים		תשובות נכונות צפויות	הישגים צפויים	דרגת קושי	מס' שאלה
	תשובות שגויות	תשובות נכונות				
ענו נכון – 2 נק' כתבו תשובה חלקית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"במגרש של צור הדסה לא היו אורות. ביקשנו אורות ונתנו לנו, ואז לשכנים האורות הפריעו".	כל דוגמה רלוונטית מהיישוב או מהסביבה המציגה בעיה שפתרונה יוצר בעיה חדשה.	הדגמת מקרה מקומי, על בסיס ידע קודם שנלמד, בהקשר לרעיון שפתרון בעיה אחת יצר בעיה אחרת.	קשה	6א
נימקו בהתאם לעמדה שנקטו – 2 נק' כתבו תשובה כללית – 1 נק' טעו, לא ענו – 0 נק'		"כן. להפעיל את האורות עד שעה מסוימת שמוסכמת".	שתי אפשרויות תשובה: כן - ניתן למצוא פתרון טוב יותר. הפתרון הוא: (כל הצעה המתחשבת ונותנת פתרון לבעיה החדשה שנוצרה בגדר האפשר). לא ניתן למצוא פתרון טוב יותר, מכיוון ש....	התייחסות ביקורתית להצעה שנכתבה בסעיף א'. העלאת הצעה חלופית לפתרון שהוצג או הצדקת הפיתרון הקיים.	קשה	6ב